

Referat frå Sunnfjord Vassområdeutval møte 5.6.2013

Stad: Rica Sunnfjord Hotel, Førde.

Alana Shanks prosjektleiar for vassområde Sunnfjord ynskte alle velkomen, og orienterte om bakgrunn for møte.

Saksliste

Sak 01/13: Sunnfjord Status

Det vart gjeve ei oppsummering om kva som har skjedd i vassområde Sunnfjord og nåverande status. Det er ca. 550 vassførekomstar i Sunnfjord. Om lag 140 vassførekomstar har moderate/dårlig eller svært dårlig tilstand. Den vanlegaste påverknaden i vassdraga er forsurening (langtransport ureining). Vassførekomstar som er sterk modifisert (SMVF) har spesielle krav til økologiske tilhøve.

Det er tre hovudgrupper av påverknadar: fysiske inngrep (flaumverk, SMVF, vann uttak, m.m.), biologisk (fisk, framande arter og andre arter) og forurensning (sur nedbør, landbruk avløp, utslipp frå punkt eller diffuse kjelder m.m.).

Utviklingstrendar i Sunnfjord som påverkar vassmiljøet, er sentralisering og urbanisering. I dei største kommunesentra vil auke konsentrasjon av næringsverksemdar og bustadområde, som igjen kan føre til auka fare for ureining av vassførekomstar. Etterspurnaden av fornybare energikjelder vil også auke og kan føre til meir utbygging av vasskraft, og såleis føre til fysisk påverknad i vassførekomstane

Om lag 45 vassdrag i Sunnfjord har kandidatar til svært modifiserte vassførekomstar (kSMVF). SMVF vil få eigne miljømål kalla godt økologisk potensial (Vassforskrifta § 5). Miljømåla for SMVF er spesifikke for den einskilde vassførekomst. Mindre strenge miljømål (Vassforskrifta § 10) skal berre nyttast i sjeldne tilfelle. Helst berre når det går fram av nasjonale føringar. Tiltak inkluderer m.m.: strengare vasskraft konsesjon vilkår, høgare minstevassføring, og habitat restaurer. Dersom kostnadene er for store, kan ein vurdere å gi unntak frå å nå miljømålet i denne planfasen, t.d. tidspunkt for å gjennomføre tiltaket kan blir utsett til neste planfase (2027 eller 2033).

Utfordringar i Sunnfjord er:

- Vann-Nett vert kontinuerlig oppdatert og ny informasjon blir lagt inn frå kommunar/sektormyndigheter.
- ber om informasjon som kommer inn med for korte tidsfristar
- medverknad

- vanskelig å fylle ut tiltaksanalyse skjema når det er manglar grunnlag data og verktøy i Vann-Nett (tiltaksmodul)

Sak 02/13: Tiltaksanalyse

Merete Farstad - Fylkeskommune

Hovudmålet med Vassforskrifta er god økologisk tilstand og kjemisk tilstand i alle vassførekomstar innan 2021. Tiltaksanalysane for vassområda skal sendast til fylkeskommunen innan 15. november 2013. Den vil utgjere grunnlaget for forvaltningsplanen med eit tilhøyrande tiltaksprogram for vassregion Sogn og Fjordane. Desse dokumenta vert innan 1.7.14 lagt ut på høyring i 6 månadar. Fylkestinget vil vedta forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet i 2015. Forvaltningsplanen vil få ein sentral godkjenning ved kongeleg resolusjon innan utgongen av 2015.

Fylkeskommune har i eit brev datert 24.1.2013 bedt om at innspel til miljømål og forslag tiltak til tiltaksanalysen vert send til vassområda.

Hovudmålet med tiltaksanalysen er å finne fram til tiltak i vassførekomstar med moderat/dårlig/svært dårlig tilstand. Desse vassførekomstane er satt i risiko. Venta effekt av tiltaka må oppgjævast. Målet er å finne fram til dei mestkostnadseffektive tiltaka for å nå miljømåla for alle vassførekomstane. Den lokale tiltaksanalysen bygger på tilstandsvurderinga som Fylkesmannen har gjort for alle vassførekomstane (karakterisering). Hovuddelen i tiltaksanalysen er ein tabell som summerer mellom anna opp;:

- Påverknad
- Beskyttelse av vassområde
- brukarinteresse
- Tiltak som er gjennomført, påbygging eller planlagt
- Oversikt over eksisterande rettar og løyver
- Tiltak for å nå miljømåla (veljast primert utifrå tiltaksbiblioteket)
- Kostnadar av dei einskilde tiltaka
- Kostnadseffektivitet / Samfunnsøkonomiske nytten av de forslått tiltakane

Dersom ein vassførekomst er påverka av fleire påverknadar, må ein vurdere tiltak for kvart av problema/påverknadane.

Tiltaksovervaking skal ha prinsipp av 'påverke betaler'.

Introduserte tiltakstabellen og tiltaksmodul som alle må bruke i arbeidet med tiltaksanalysen. Alle framlegg til tiltak vil bli lagt inn i tiltaksmodulen i vann-nett (modulen er ikkje ferdig utvikla enno).

Sak 03/12: Overvaking

Marte Kristin Rosnes - Fylkesmann

Fylkesmannen (FM) sendte ut brev om overvakingprosjektet til alle sektorstyresmakter, forskingsinstitusjonar og andre som kan tenkast å drive overvaking 13.2.2013. Det har generelt vore dårlig respons, og planlagde prosjekt i fylket berre 4 av 7 kommunar har svart. Frist for tilbakemelding og innsending av ferdig utfylt skjema var 1.3.2013.

Ynskja informasjon er ein oversikt over eksisterande og framtidig overvaking i kommunane.

Generell informasjon om overvakingprogrammet og kva det inneberer.

Tre typar overvaking;

Basisovervaking – planlagt av sentrale myndigheiter.

Problemkartlegging - dersom det er uklart kva som er problemet, eventuelt kor stort problemet er, skal det gjennomføre en problemkartlegging i vassførekomsten.

Tiltaksovervaking - for alle overflater og grunn vassførekomstar som har risiko og kan ha tiltaks løysning.

Ansvar for overvaking er:

- Basisovervaking – nasjonale miljømyndigheter eks. DN og KLIF
- Problemkartlegging – Fylkesmannen med kommunar og interessentar
- Tiltaksovervaking - Fylkesmannen med kommunar og interessentar

Alle som ikkje har gitt informasjon om pågåande og framtidig overvaking må gjere det ved å fyller inn i tabellane sendte ut frå FM. Alt skal sendast tilbake til vassområde prosjektleiar eller Marte Kristin Rosnes hos fylkesmannen. Dersom nokon har spørsmål eller trenger hjelp til utfylling av tabellar det berre å ta kontakt på mail: fmsfmkr@fylkesmannen.no eller telefon: 57 64 31 32.

Sak 04/13: Vannforskriften og Fiskeridirektorat

Hanne-Marie Utvær, Fiskeridirektorat

Fiskeridirektoratet har vurdert at ingen kystvassførekomstar i Region Vest (Sogn og Fjordane og Hordaland) er til å stå i risiko for å ikkje nå miljømålet innan 2021 på grunn av påverknad frå akvakultur (matfisk). Akvakultur vil følgjelig ikkje vere ei påverknadskjelde som vert omfatta av det vidare arbeidet med tiltaksanalyse, tiltaksprogram og tiltaksovervaking i sjø/kystvatn.

Om påverknad frå akvakultur utgjør ein risiko i ferskvassførekomstar er situasjonen uavklart. Det same gjeld spørsmål om kva tiltak som eventuelt kan og bør settast inn

dersom so er tilfelle, og av kva for ansvarlig styresmakt. Fiskeridirektoratet har per i dag ikkje ansvar for tiltak i elver og vassdrag.

Å klargjere årsaka og omfanget av ei rømming har høgste prioritet hjå Fiskeridirektoratet. Vert det avdekka brot på regelverket må oppdretter vente seg reaksjonar. Det er krav i regelverket om meldeplikt ved mistanke om rømming og umiddelbar gjenfangst av rømt fisk.

Miljøovervaking etter NS9410 – MOM (Matfiskanlegg overvaking Modellering), teknisk inspeksjonar, rømmingsinspeksjonar og dobbelsikring måtar er tiltak som er brukt nå.

Sak 05/13: Medverknad

Prosjektleiar har prøvde å kontakt med alle sektormyndigheter (fiskeri direktoratet, landbruksavdelinga, NVE, med meir), kommunane og lag- og organiseringa. Dei var invitert all til møte og har dialog med prosjektleiar.

Utfordringar som har blitt fant:

- problema å få svarer tilbake frå fleire folk(kommunar, interessentar og styremaktar og likende)
- vanskelig å finne den tid som fungerer for alle å ha møter
- vanskelig å starte ny fokus grupper og fa inn informasjon (spesialt viss det er for korte tidsfristar)
- vanskelig å starte ny fokus grupper og fa inn informasjon spesialt viss det er for korte tidsfristar
- vanskelig å nå alle interessentar (endringar av lederar og kontakt personar)
- nokre vassdraga er så ekstern og fleire finnes ingen problema med vatn, derfor, dei har ikkje så stor verknad eller interesse

Sak 06/13: Tiltak i vassdrag med landbruks påverking

Diskutere litt om korleis ein auka av fosfor og nitrogen frå gjødsel sprett på land og renner ut i vassdraget . Meir regn, mindre vegetasjon, og meir jordbruk auka grader. Kanalisasjon for jordbruk og andre måtte kan auka muligheit av flaum.

Eutrofiering, vasskvalitet, auka temperatur, høy turbidity, meir sediment, og reduksjon i habitat kan skje.

Tiltakane kan være:

- kantvegetasjon- det er viktig å ta opp overflødig vann og gjødsel. Det kan også førebyggjande avrenning av jord og sedimentasjon
- Plan for felles lagring og bruk av gjødsel og silopressaft, lagring av rundballar og pløying til riktig tid
- Plan for infiltrasjonsanlegg/dammar for ny busetnad
- Overvaking/prøvetaking og tiltak for å redusere ureining i elvar og utgreie habitatbetrande tiltak
- Kartlegge grunnvassressursar og drikkevasskjelde og utgreie sikringstiltak (vassforsyning målestokk)
- Kartlegge tilstand og omfang av miljøgifter (finne kjeldene)

Sak 07/13: Vassprøvar og analyse

Det er mange vassførekomstar i Sunnfjord som ikkje har oppdatert eller påliteleg data om vassdraga tilstandane. I budsjett plan for Sunnfjord vassområde, har det tildelt midlar å ta vassprøvar og overvaking i vassførekomstar som har problemkartlegging av ureining påverknad.

I april laga det ein list av vassdraga som vil har meir undersjøkar og den var sendte ut til all kommunane ber innspel. Det var 27 lokalitetar og 10 ulike vassprøvar. Mai 6, 2013, konkurransegrunnlag var sendte ut til fleir vassanalyse firma.

Det var mottatt 3 tilbod tilbake og ifølge av vilkår vi valt den firma som gitt lågast pris. Det kosta rundt 2500 krone per vassdrag per år (basert på 10 vassprøvar, fire gangar per år).

Sunnfjord vassområde skal få analyse resultatata 30 dagar etter vassprøvar har teke og ein rapport med vurdering av resultatata i samsvar med vassforskrifta og relevante rettleiarar. Endelig rapport vil ble sendte ut seinast 31.10.2013.

Sak 08/13: Budsjett plan for vassområde Sunnfjord

I 2011 Sunnfjord vassområde arbeidsgruppa har laga ein prosjektplan med budsjett. Finansiering og organisering av Vassområde Sunnfjord var forslått og godkjent.

På vedlagt rekneskap tabellen kan dykkar sjå at der er 300 000 kroner tildelt til vassanalysar og overvaking inkludere rapportane. Vi nettopp begynte vassprøveanalyse i juni men Sunnfjordvassområde har midlar frå i fjor som ikkje vart brukt. Derfor har dette år det 300 000 frå 2012 og 300 000 frå dette år å bli brukt for problemkartlegging og tiltaksovervaking slik som:

- Gå på tvers kommunegrensene (f.eks problemkartlegging i fjordområde eller landbrukspåverknad i mange ulike vassdrag)
- Problemkartlegging som er – uklart om påverknadane men der problema er så store at tiltak bør gjennomførast og der det er mange mulige påverknadar men

usikkert om kven som skal betale (uklart kven som ureinar). I vassførekomstar når det er ein klar ureinar bør ureinar betale for overvaking.

Først det må ha prioritering liste om vassførekomstar som skal ha overvaking (begannte med vassprøveanalysen sendte ut i mai men må jobbe meir med kommunane). Enn kan det få midlar frå vassområde Sunnfjord budsjett eller/og betale for det dykk eigensjølv og gje faktura til Sunnfjord vassområde prosjektleiar men må ha godkjenning først. Den frist å sende vassførekomstar som vil ha meir undersøking var 3. 5. 2013. Der var berre 3 av 7 kommunar som svarar før slutten av frist.

Fordi kommunane har betalt inn til prosjekt forskjellig mengder – 33 % av kommunane del av budsjett (50 % av total budsjett) var basis fordeling av 14% og 33% var basert på kommunen areal og 33% var basert på kommunen befolkning - så vil kommunane få ut forskjellig mengder ifølge fordeling prosentane. F.eks Askvoll betaler 10 % av 400 000 til Sunnfjord vassområde så skal Askvoll få ut 10 % av 548 970 for vassprøvene.

At kommunane finne ut kva vassdraga trenger meir undersøking med pris og sende list til meg. Viss der er tilstrekkeleg fond i budsjett og vassdrag kvalifisert (for eksempel kan ikkje ha drikkevann vassførekomstar eller plassar kommunane må ta prøvar uansett) da skal kommunen ta vassprøvar og sende faktura til meg. Eg vil ta denne mengde ut av den kommune del av budsjett.

I først av mai eg begannte å jobbe 100 %. Det er fordi det har vore vanskeleg å halde seg informert om all dei nye endringane og førespurnadane om informasjon, delta på alle konferansar og halde kontakten med alle som har interesse for prosjekt. 50 % var ikkje tilstrekkeleg til å gjere alle oppgåvene som kravst for gjere ein god jobb for medlemskommunane innanfor gitte fristar.

Fordi eg begannte i august i fjor var det noen midlar til overs som var tildelt til prosjekt behandling. Det ble avtalt at det overskott midlar vil bli brukt til å auka min stilling til 100 %. Det er berre for 2013. Neste år, viss prosjektleiar skal fortsette at 100% stilling meir penge må være tildelt til budsjett frå kommunane for prosjektleiar stilling.

Prosjektleiar skal sende ut notat til alle kommunane med forslår budsjett plan, tildeling av midlar og prosjektleiar stilling.

Neste VOU møte er planlagt for november 2013. Meir informasjon å komme.

Med helsing

Kopi til:**Vedlegg:**

Presentasjon

Vedlegg framdriftsplan for arbeidet i vassregion Sogn og Fjordane

Adresseliste

Deltakarane:

Alana Shanks, prosjektleiar Sunnfjord vassområde

Merete Farstad, seniorrådgjevar, Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Marte Kristin Rosnes, rådgjevar, Sogn og Fjordane Fylkesmann

Hanne-Marie Utvær, rådgjevar, Fiskeridirektorat

Knut David Hustveit, Askvoll og Fjaler kommunar

Arne Kringlen, Naustdal kommune

Arne Kvalvik, Marine Harvest med annen

Eli Mundgjeld, Statens vegvesen Region vest

Jakob A. Sandal, Jølster politikar

Jan Arve Midtbø, Førde politikar

Halvard Hovland, NJFF Sogn og Fjordane

Torgeir Flatebø, Mattilsyn